

Załącznik nr 10 do raportu o stanie Gminy

Żagań o statusie miejskim 2018 rok.

POMOC SPOŁECZNA ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW W ZAKRESIE ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

1. Usługi opiekuńcze

W 2018 roku usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były przez Polski Czerwony Krzyż, Punkt Opieki nad Chorym w Żaganiu. Obowiązek świadczenia usług opiekuńczych spoczywa na gminie i wynika z art. 50 Ustawy o pomocy społecznej. Przepis ten stanowi, że osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z usług opiekuńczych w 2018 roku korzystały ogółem 73 osoby. W ciągu roku ze względu na zgony ilość osób objętych usługami opiekuńczymi zmniejszyła się do 60.

W roku 2018 świadczonych było ogółem 15.566 godzin usług opiekuńczych. Koszt świadczonych usług opiekuńczych w 2018 roku to 340.208 zł.

Koszt 1 godziny usług opiekuńczych w 2018 roku wynosił 22,00 zł, dodatkowe godziny w miesiącach październiku, listopadzie i grudniu 2018 roku 20,00 zł. Z bezpłatnych usług opiekuńczych w roku 2018 skorzystały 22 osoby. Pozostałe osoby objęte tą formą pomocy ponosiły stosowną odpłatność, ustaloną w trybie decyzji administracyjnych, zgodnie z Uchwałą Nr XX/35/04 Rady Miasta Żagań z dnia 27 maja 2004 r. w sprawie: szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz tryb pobierania odpłatności.

Ze względu na konieczność zaspokojenia potrzeb podopiecznych związanych z ich egzystencją i prawidłowym funkcjonowaniem, pełniono również dyżury sobotnio – niedzielne oraz świąteczne. Dyżury te organizowane były u 28 osób.

2. Pomoc dla Gminy Żary o statusie miejskim na sfinansowanie miejsca w żarskiej ogrzewalni dla osoby bezdomnej z Żagania.

W związku z brakiem placówki na terenie miasta Żagań zapewniającej schronienie dla bezdomnych osób, których ostatnim miejscem stałego zameldowania była gmina Żagań, zawarto Umowę Nr WOK.RK.19.2018 pomiędzy Gminą Żagań o statusie miejskim a Gminą Żary o statusie miejskim dotyczącą sfinansowania przez Gminę Żagań kosztów utrzymania jednego miejsca w Noclegowni dla Osób Bezdomnych w Żarach w miesiącu lutym 2018 oraz w miesiącu grudniu 2018 na kwotę 1.552,29 zł. Sfinansowanie kosztów utrzymania jednego miejsca noclegowego miało charakter interwencyjny i dotyczyło zabezpieczenia schronienia w szczególności w godzinach nocnych, w okresie zimowym. Pozostałe osoby bezdomne były kierowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu do schronisk na terenie innych gmin. Wydatki Gminy na sfinansowanie schronienia w roku 2018 wyniosły 55.794,87 zł.

3. Dodatki mieszkaniowe.

Realizacja zadania własnego gminy – wypłaty dodatków mieszkaniowych za 2018r. zamknęła się kwotą 994.460,45 zł tj. 100 % planu. W tym okresie zostało złożonych 862 wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W 2018r. wydano 825 decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy oraz 27 decyzji odmawiających przyznania dodatku mieszkaniowego.

Struktura gospodarstw domowych, którym przyznano dodatki mieszkaniowe kształtowała się następująco:

71,85 % - kwota dodatków dla mieszkańców zasobów komunalnych,

6,70 % - kwota dodatków dla mieszkańców zasobów spółdzielczych,

17,25 % - kwota dodatków dla mieszkańców zasobów wspólnot mieszkaniowych,

0,17 % - kwota dodatków dla mieszkańców zasobów prywatnych,

3,20 % - kwota dodatków dla mieszkańców zasobów TBS,

0,83 % - kwota dodatków dla mieszkańców zasobów pozostałych (WAM, PKP).

W związku z niepłaceniem czynszu, opłat eksploatacyjnych lub kosztów zarządu nieruchomością wspólną wydano 49 decyzji wstrzymujących wypłatę dodatku mieszkaniowego.

4. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej;

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu realizował strategię i programy uchwalone przez Radę Miasta, do których należą:

1) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Żagania na lata 2015-2020

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Żagania na lata 2015-2020 określono cele strategiczne, w ramach których poszczególne instytucje podlegające gminie realizują zadania. Do celów strategicznych należą:

a. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Realizując w/w cel udziela się pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, zabezpiecza potrzeby bytowe dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Podejmuje się współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem.

Podejmuje się współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, udziela się pomocy finansowej z powodu bezrobocia. Prowadzi się pracę socjalną z osobami bezrobotnymi.

Udziela się pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnia się im dostęp do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego. Prowadzi się pracę socjalną z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.

b. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

W ramach celu realizuje się zadania promujące prawidłowy model rodziny oraz edukuje się rodziny w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników OPS-u i placówek oświatowych.

Udziela się pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.

Zatrudnia się asystentów rodziny, których zadaniem jest wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Podejmuje się współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.

Zapewnia się osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków dostęp do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej, wsparcia psychologicznego i prawnego.

Prowadzi się profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną i szkoleniową w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.

Kontynuuje się działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Punktu Konsultacyjnego znajdującego się w OPS Żagań. Poprzez realizację projektów promuje się zdrowy tryb życia.

c. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

W ramach realizacji celu udziela się pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym. Zapewnia się dostęp do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W ramach funkcjonowania Domu Dziennego Pobytu organizuje się osobom starszym i niepełnosprawnym czas wolny.

d. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście.

W ramach celu realizuje się programy profilaktyczno-edukacyjne w placówkach oświatowych. Zapewnia bezpieczeństwo w mieście poprzez współpracę z Policją i Strażą Miejską.

Podejmuje się współpracę z instytucjami o zasięgu ponadlokalnym, Policją, Prokuraturą Rejonową w Żaganiu, Sądem Rejonowym w Żaganiu, kuratorami sądowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.

2) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

Celem strategicznym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022 przyjętego Uchwałą nr XXIV/55/2016 Rady Miasta Żagań z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022 jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Realizując cel, podmioty zobowiązane do przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmują szereg działań w szczególności w zakresie pozyskania rzetelnej wiedzy na temat zjawiska przemocy na terenie miasta, poprzez sporządzanie danych statystycznych, wymianę informacji pomiędzy podmiotami wykonującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

W miarę występujących potrzeb zapewnia się schronienie osobom doświadczającym przemocy, poradnictwo psychologiczne, socjalne, podejmuje się interwencje, przyznaje pomoc finansową, udziela pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, udziela pomocy w formie usług asystenta rodziny.

Podejmuje się działania mające na celu poprawę współpracy i skuteczności działań służb zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez organizację wspólnych szkoleń, spotkań, porad.

W celu prawidłowej realizacji zadań Zarządzeniem Nr 107/2016 Burmistrza Miasta Żagań z dnia 23 czerwca 2016 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny. W skład zespołu interdyscyplinarnego weszli przedstawiciele: 1) Ośrodka Pomocy Społecznej w Żaganiu; 2) Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żaganiu, 3) Komendy Powiatowej Policji w Żaganiu, 4) Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żaganiu; 5) 105 Szpitala Wojskowego z Przychodnią Samodzielnego Publicznego ZOZ w Żarach; 6) PZ Caritas Parafii św. Józefa w Żaganiu, 7) Sądu Rejonowego w Żaganiu.

W roku 2018, do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły ogółem 63 Niebieskie Karty. W ramach istniejących procedur Zespół Interdyscyplinarny powołał do każdej wdrożonej Niebieskiej Karty Grupę Roboczą pracującą indywidualnie z daną rodziną nad rozwiązaniem

problemu przemocy (tj. powołano 47 Grup Roboczych). W roku sprawozdawczym Zespół Interdyscyplinarny zamknął procedurę NK w stosunku do 50 spraw z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy lub z uwagi na podjęcie rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań (dotyczy spraw wszczętych w latach 2013-2017). W roku 2018 odbyły się 4 posiedzenia Zespołu. W roku 2018 Zespół objął pomocą 98 osób, z czego: 4 osobom udzielono poradnictwa medycznego, psychologicznego (65 osobom), prawnego (36 osobom), socjalnego (57 osobom), zawodowego i rodzinnego (75 osobom).

W 2018 r. funkcjonował także Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób doznających przemocy domowej. W ramach działalności Punktu zatrudniono psychologa - specjalistę terapii uzależnień który w siedzibie OPS, jeden raz w tygodniu pełnił dyżury w godzinach 16.00-18.00.

W ramach wsparcia psychologicznego 12 osób było wspieranych w zakresie problemu przeciwdziałania przemocy domowej (55 konsultacji), 4 osoby w zakresie problemu uzależnienia od alkoholu i innych uzależnień (16 konsultacji), 11 osób w zakresie obszaru DDA (30 konsultacji).

3) Gminny Program Wspierania Rodziny w mieście Żagań na lata 2018-2020

W związku z obowiązkiem wynikającym z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą Nr XLIX/120/2017 Rady Miasta Żagań z dnia 28 grudnia 2017 r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w mieście Żagań na lata 2018-2020

Celem strategicznym programu jest poprawa funkcjonowania rodzin i zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej

Realizując cel strategiczny podmioty ustawowo zobowiązane do wspierania rodziny (OPS, placówki oświatowe, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) podejmują szereg działań, w szczególności w zakresie: wczesnego diagnozowania rodzin posiadających na utrzymaniu dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji ekonomicznej poprzez przyznawanie świadczeń pomocy społecznej, zapewnienie dożywiania dzieciom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej uczęszczających do przedszkoli, szkół, informowanie o funkcjonowaniu lokalnych instytucji świadczących pomoc rodzinie, zapewnienie wypoczynku letniego.

W ramach **wzmacniania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i socjalizacyjnej** inicjowane są przez placówki oświatowe różne formy aktywności sprzyjające uwrażliwieniu dzieci i młodzieży na potrzeby innych ludzi oraz promowanie wśród młodzieży właściwego przygotowania do pełnienia roli małżeńskiej i rodzinnej, realizowane są programy profilaktyczne i edukacyjne wspierające proces wychowania, organizowane jest poradnictwo dla rodziców w zakresie specyficznych potrzeb rozwojowych dzieci, zagrożeń i uzależnień, zapewnia się wsparcia rodzinie w formie usług asystenta rodziny. Zapewnia się dzieciom opiekę w placówkach dziennego pobytu, dostęp do przedszkoli i żłobków, zapewnia się wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla dzieci przejawiających problemy wychowawcze. Zapewnia się wsparcie dzieciom, pozbawionym opieki rodzicielskiej, przy współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. W zakresie wzmocnienia rodziny w wypełnianiu funkcji rekreacyjnej organizowane są imprezy sportowe i rekreacyjne, organizowany jest czas wolny.

W ramach realizacji Programu Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu zatrudnił 2 asystentów rodziny, którzy w roku 2018 świadczyli wsparcie dla 37 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu roli opiekuńczo-wychowawczej. W rodzinach tych było 75 dzieci. W trakcie okresu sprawozdawczego zakończono współpracę z 18 rodzinami w tym w 11 rodzinach zrealizowano określone cele, z 4 rodzinami zaprzestano współpracy z uwagi na brak efektów, z 1 rodziną zakończono współpracę ze względu na wyjazd do innej miejscowości, 2 rodziny zrezygnowały z pomocy. Wydatki na pokrycie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny wyniosły 59.524,01 zł.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W roku 2018 Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu współfinansował pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych oraz rodzinach zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego: W placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 8 dzieci. Koszt pobytu wyniósł 125.314,72 zł, w rodzinach zastępczych przebywało 59 dzieci. Koszt ich pobytu wyniósł 210.719,98 zł. Razem w pieczy zastępczej przebywało 67 dzieci. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych pochodzą z 37 rodzin, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z 6 rodzin. W roku 2018 w pieczy zastępczej umieszczono 15 dzieci. Zgodnie z przepisami, w pierwszym roku pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, gmina opłaca 10% kosztów pobytu (14 dzieci), w drugim roku-30% kosztów (8 dzieci), w trzecim roku pobytu -50% kosztów pobytu-(45 dzieci).

4) Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”

Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020” przyjęto uchwałą Nr LIV/6/2014 Rady Miasta Żagań z dnia 31 stycznia 2014 r.

Celem programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Program umożliwiał dyrektorom szkół i przedszkoli dożywianie uczniów na ich życzenie, bez wydawania decyzji administracyjnych przyznających posiłek oraz bez przeprowadzenia wywiadów środowiskowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu w roku 2018 realizował program dożywiania w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”. Ogółem wydatkowano 547.900,00 zł. w tym 164.370,00 zł. stanowiło wkład własny gminy. W ramach programu udzielono wsparcia dla 709 osób. Pomoc udzielana była w formie: świadczenia pieniężnego na żywność, sfinansowania obiadów w szkole, posiłków jednodaniowych realizowanych w Stołówce OPS. Dożywianie dzieci prowadziła też Publiczna szkoła Podstawowa Nr 2 w ramach programów „Pajacyk” i „Dzwonek na obiad” za kwotę 8.527,96 zł. oraz Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5 w ramach programu „Pajacyk”. PSP Nr 5 wydatkowała na ten cel 3.604,99 zł.

Reasumując strategie, programy oraz zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej:

- a) Kierował i ponosił opłaty za pobyt mieszkańców miasta Żagania w domach pomocy społecznej.

W roku 2018 skierowano 7 osób do różnych typów domów pomocy społecznej, z czego umieszczono 6 osób. W roku 2018 w domach pomocy społecznej przebywały 34 osoby. OPS sfinansował koszty pobytu 32 osób w wysokości 735.317,52 zł.

- b) Przyznawał i wypłacał świadczenia z pomocy społecznej. W roku 2018 wydatkowano 507.065,57 zł., w tym 283.372,57 przeznaczono na wypłatę zasiłków okresowych finansowanych z budżetu państwa. Z tej formy pomocy skorzystało 291 rodzin. Powodem

przyznania zasiłków okresowych była w szczególności niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie.

Pozostała kwota w wysokości 223.693,00 zł., to środki przeznaczone na wypłatę zasiłków celowych -130 rodzin - 61.475,77 zł., specjalnych zasiłków celowych-71 rodzin-27.909,59 zł., zabezpieczenie opału - 159 rodzin - 67.502,40 zł., pomoc finansowa z powodu zdarzenia losowego-2 rodziny - 8.500,00 zł. pomoc rzeczowa w formie środków czystości-108 rodzin-2.510,37 zł., sfinansowanie kosztów schronienia-15 osób-55.794,87 zł.

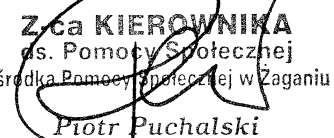
Pomoc finansowa przyznawana była w szczególności z powodu niepełnosprawności (302 rodziny), długotrwałej choroby (254 rodziny), bezrobocia (192 rodziny).

- c) Przyznawał i wypłacał zasiłki stałe. W roku 2018 wypłacono zasiłki stałe z powodu niepełnosprawności lub z powodu wieku 188 osobom. Wydatkowano 861728,96 zł. Zadanie finansowane było z dotacji celowej budżetu państwa.
- d) Koordynował organizację prac społecznie użytecznych.

W roku 2018 r. OPS w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Żaganiu koordynował po raz kolejny organizację prac społecznie użytecznych. Celem programu było uaktywnienie osób długotrwale bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej. Program realizowany był od 12.02.2018 r. do 10.08.2018 r. W ramach prac społecznie użytecznych aktywność zawodową podjęły 24 osoby bezrobotne, objęte wsparciem pomocy społecznej. Ogółem przepracowano 4054 godziny. Osoby bezrobotne podejmowały zatrudnienie w jednostkach podległych samorządowi gminnemu wykonując prace porządkowe zlecone przez jednostki zatrudniające. Prace społeczno-użyteczne porzuciło lub odmówiło ich podjęcia 5 osób. W stosunku do w/w osób podjęto postępowanie wyjaśniające, które niejednokrotnie kończyło się uchYLENIEM decyzji przyznającej pomoc społeczną.

- e) Podjął działania mające na celu utworzenie mieszkania chronionego, stanowiącego alternatywę dla pobytu w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Usługa ma charakter pobytu stałego lub okresowego (w przypadku potrzeby opieki w zastępstwie za opiekunów faktycznych). Służy osobom starszym i osobom z niepełno- sprawnościami, w szczególności osobom niesamodzielnym i wymagającym wsparcia w formie usług opiekuńczych. Mieszkanie wspomagane może być prowadzone w następujących formach: pomocy określonej w art. 53 ustawy o pomocy społecznej tj. jako pomoc adresowana do osób, które ze względu na swoją trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują

wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki. Zdefiniowane w ustawie mieszkanie chronione jest formą przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub formą wsparcia zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę i zapewniającą warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

Z/ca KIEROWNIKA
ds. Pomocy Społecznej
Ośrodka Pomocy Społecznej w Zaganiu
Piotr Puchalski